

Aktualiosios Informacijos

61/318, II metai

birželio mėn. 23 d.

No.

Seedorf, 1946 m

J. Minelga

Paparčio žiedo beieškant...

J O N I N I Ų P A S A K A

Dega, liepsnoja laužai ant kalno.
Aplinkui laumės krykštauja, žaidžia.
Paparčio žiedas tenai pakalnėj
Dievišku grožiu pamažu skleidžias.

Skuba našlaitė žiedo ieškoti:
Išvaikšto mišką, rasas išbraido.
Piktoji laumė, žiauri pamotė,
Mažytę lydi tik juoko aidu.

Krykštauja laumės poroms sukibę,
Našlaitė klumpa, apimta baimės.
Paparčio žiedas vylingai žiba.
Paparčio žiedas – bedalių laimė.

Dvylikei mušant, gaidžiams pragydus,
Keliauja laumės į savo šalį.
Paparčio žiedas gražiai pražydes.
Tik ne mažytės našlaitės daliai.

Šiandieną taip pat minime Jonines. Šį kartą stebuklingojo paparčio žiedo mintį aiškinamės konkrečiai. Tai ne tik abstraktus išreiškimas amžino žmogiškojo pasiilgimo ir siekimo kažko nepaprastai stebuklingo ir galingo, kaip tat aiškindavomės anksčiau. Šiandieną labiau nei kada nors kitąkart mes galime konkrečiai prisitaikyti sau paparčio žiedo ieškojimo mintį. Mes visi dabar esame pasipylę to stebuklingojo paparčio žiedo ieškoti. Visuose pasaulio kontinentuose mes ieškome to stebuklingojo veiksnio, suteikiančio mums didžiausią laimę. Kokia gi laimė mums gali būti aukščiausia už mūsų laisvės ir nepriklausomybės atgavimą? Savosios valstybės atkūrimo išsiilgę, mes virtome mistiniais stebuklingojo paparčio žiedo ieškotojais. Mes, pavargę ir nusilpę, teiraujamės ir ieškome kelių, vedančių prie to stebuklingojo paparčio žiedo, o velniai ir raganos kiekvieną kartą mus prastumia į šalį naujais bauginimais.

Šiandieną tūkstančius kartų už mūsų Satrijos raganas ir velnius žiauresnės piktosios jėgos siaučia ne tik Satrijos kalne, bet ir visoje lietuviškoje žemėje, pradedant žemaičiais, baigiant smėlėtais Vilniaus krašto laukais, neleidamos lietuviui prie to stebuklingojo žiedo. Tačiau stebuklingojo paparčio žiedo ieškoti išėjome ~~xxx~~ mes visa trijų milijonų tauta. Vistiek kur, ar šaltajame Altajuje, Afrikoje ar Amerikoje, mes rasime gerųjų jėgų, kurios padės mums piktasias jėgas nugalėti ir atrasti aukščiausiąją laimę mums nešanti paparčio žiedą. S.N.

IR ŠIEMET MINĖSIME JONINES

Šiemet jau antras Jonines švenčiame ištrėmime. Joninių proga tėvynėje degindavome tradicinius laužus ir ruošdavome kitas tai dienai pritaikytas programas. Kaip pernai, taip ir šiemet ir pabėgėliškoje bendruomenėje gyvenant, ruošiamas šios tradicinės šventės minėjimas.

Joninių išvakarėse, birželio 23 d. 20 val., d. stovyklas salėje bus vainamas J. Jankaus "Paparčio žiedas". Po vaidinimo, jei oro sąlygos leis, rengiamas laužas.

Prieš metus

Hassendorfo stovykloje gyvenome labai sukiimėta. Vienam asmeniui teko tik 2 kv. metrai. Į minima plotą reikėjo sutalpinti ir savo turimą mantą. Kas miegojo lovoje, buvo skaitoma, kad įsitaisęs "aristokratiškai". Artinosi Joninės. Pasiųžome organizuoti tradicinį laužą su programa. Išgametė tokių laužų organizatorė rašytoja J. Augustaitytės-Vaičiūdienė, įsispyrusi į tradicines klumpes, nuo ausros ligi sutemų dirbo su artistais. Adolfas Narbutas, persimetęs per petį akordeoną, ėjo per barakus ir palapines, skelbdamas, kad organizuoja chorą. Ir suorganizavo. Kas tai pranešė, kad 4-5 km. nuo stovyklos yra didžiulis aerodromas, iš kurio, pradėdant adata ir baigiant lėktuvų motorais, visako galima gauti. Du ilgi vežimai impregnuotų geležinkelio pabėgių buvo atvežti iš aerodromo laužo.

Gandas, kad mes ruošiamės švęsti Jonines, pasklido po plačiąsias linke. Langwedelio "turtuoliai" šventės rengėjus parėmė garsiais "Havana" cigarais ir kakao pupelėmis. Dirbome visi. Tuomet mums buvo nesuprantami žodžiai "ambicija", "sabotažas", "juoda ranka" ir kiti. Ir suliepsnojo laužas ažuolo pavėsyje. Pirmą kartą tada mūsų trispalvė suplevė savo Hassendorfe. Jai asistavo latvių ir estų vėliavos. Ilgai vaidilūčių šešėliai & driekėsi po aikštę. Įspūdingą kalbą pasakė Prekeris. Bėstančioje laužo šviesoje klausydami ragų pasakojimų, prisimindami Šatriją ir Rambyną, mes klausinėjome vienas kitą, kažin kur švėsime Jonines 1946 metais. Vissi buvome tikri, kad daug stebuklų įvyks ligi sekančių Joninių. Daug kas Hassendorfe užsirašė į Chicago, Cleveland, Buenos Aires ir kitur. Prieš akis, atrodo, buvo šimtai galimybių. Tačiau per vienerius metus mes nuo pirmojo laužo ugniavietės tenutolome vos per 35 kilometrus, nors jau ir tris kartus raišiojome į mazgelius savo kuklų turtelį. Tris kartus per dieną čia lyja, dangus niūrus ir veidai čia mums nelabai svetingi. Taip ir prisimena dainos žodžiai:

Svetima padangė nemaloni, ne,
Tėviškėlę brangią vis regiu sapne...

Kaip susiklostys ateityje mūsų dienos, kur mus nublokš mūsų pilkoji buitį, norėtusi tikėti, kad sekančiais metais Joninių laužo sakų kvapas mums bus tikrai malonesnis, kad bus lemta vėl tvirtai pajusti žemę po savo kojomis ir savame prakaite valgyti duoną. Tokių minčių vedini, mes šįvakar stebėsime, kai tūkstančiai Joninių laužo žiburių kils į dangų, ir skambės lietuviška daina. Vl. Dumčius.

"Ausros belaukiant" Nr. 8

Ilgesnį laiką stabtelėjęs, dabar pradėjo eiti dar Doerverdene leistas Spaudos Darbuotojų kolektyvo literatūros ir kultūrinių informacijų laikraštėlis "Ausros belaukiant", redaguojamas Alb. Pociaus. Tai iš eilės 8 "A.B." numeris su 16 psl. tekstu ir 4 psl. priedu skautams "Eudėk". Leidinėlio turinys gana įvairus, įdomus ir aktualus. Štai, randame str. apie nesenai mirusį mūsų paskutinį aušrininką M. Jankų, I. F. rašo pasaką/kaip ir visuomet/, J. Minelga visai stipriai reiškiasi eilėraštyje "Smūtkeliui" šalia nevykusiai pagamintos iliustracijos, vaizduojančios liet. koplytėlę ant nulaužto ažuolo, kurio lapai greičiau yra panašūs į Edelweisą arba kokio tropiško krašto augalo lapą. Tai, žinoma, grafiko kaltė. Bet jau re-dakcija turėtų žiūrėti, ką ji laikraštėlin deda. Toliau pora str. iš užs. spaudos aktualiais klausimais, k. a.: Triestas, Dykumos ryt. Vokietijoje, pasaulio spaudos atsiliepimai apie karo pavojų. Dar toliau skyreliai: Užsienio spauda apie Lietuvą, spaudos leidiniai ir gana stropiai surinkta stov. kronika su pora žymių netikslumų štai, kad ir tuo atveju, kai rašoma, jog mūsų stov. dainininkams akompanavęs Balys Dvarionas, kurio vardas paminėtas net du kartus. Reikia gi žinoti, kad minimas pianistas šiuo metu yra Lietuvoje, o mūsų stov. gyvena ir dirba jo brolis Valys Dvarionas.

Pakenčiamą laikraštėlį jo turinio atžvilgiu žemiau kritikos stato jo techniška pusė, neskaitant jau rašybos, esančių ne dėl liet. akcentų trūkumox kixkix. Tiesa, leidėjai ir redaktoriai už tai jau net įžangoje atsi-prašo, tat reikia manyti, kad taip nedėkinga techninė pusė bus nugailėta.

Europos sienų raizgynė

Nugalėję Hitlerio nacinę valstybę, sąjungininkai pradėjo sustatinėti Europos žemėlapi. Pirmojo pasaulinio karo pokarinis laikotarpis pamokė, kad paskubomis padaryti nutarimai naujoms sienoms nustatyti toli gražu nebuvo idealūs ir net neatitiko paliestų kraštų etnografinės ir ūkinės struktūros. Ši klaida buvo viena iš pagrindinių, sukėlus neperseniai mūsų pergyventą katastrofą.

Nenorėdami pakartoti senųjų klaidų, sąjungininkai iš lėto ėmėsi tvarkyti šį opų klausimą. Reikia imti dėmėti, kad šis paskutinis karas pagimdė daug didesnę chaosą negu pirmąsias ir todėl šis reikalas dar labiau komplikuojasi. Neigiamai veikia ir šiuo metu pasireiškęs bėdas bei skurdas Europoje ir diktatūrų demoralizuotos tautos. Tačiau svarbiausiuoju stabdymo faktoriumi ne tik būsimųjų sienų nustatyme, bet ir patvarios taikos organizavime yra TSRS ekspansinė politika, kuri kiekvienam objektyviam darbui stoja skersai kelio.

Štai, kaip dabar II užs. reik. min. konferencijos Paryžiuje metu atrodo sprendimo laukiančios Europos sienos. Grįžus Elzas Lotaringijai Prancūzijai, ligi šiolei neišaiškintas Saaro krašto ateities klausimas. Prancūzija reikalauja to krašto anglių kasyklų suvalstybinimo Prancūzijos naudai ir Ruro krašto sutarptautinimo bei nuolatinės Reino krašto okupacijos, įvedant juose savarankišką valdžią, finansus, prekybinę sistemą ir užs. atstovybę. Toks būtų naujų sienų vakaruose vaizdas. Tam priešinas JAV ir D. Britanija, nurodydamos, kad Vokietijos vakarinių sienų nustatymą galima esą prarasti, sprendžiant tik bendrą Vokietijos sienų klausimą. Prie to prisideda reikalavimai iš Belgijos, Luxemburgo, Olandijos ir Danijos pusės. Tos valstybės turi tam tikrą mažų pretenzijų į Vokietijos teritoriją.

Lenkija plebiscito keliu š. m. birželio mėn. 30 d. užklauso savo gyventojus "ar Baltijos jūra, Oderis ir Neisse turi likti vakarinėmis Lenkijos sienomis?". Štai, kaip žinia, prieštarauja Potsdamo konferencijos nutarimui, pagal kurį Lenkijos vakarines sienas turinti nustatyti taikos konferencija. Rytprūsių su Karaliaučiumi klausimai buvo jau sprendžiami Potsdamo konferencijoje, kur pritarta TSRS pasiūlymui atiduoti jai Karaliaučių ir sritis į rytus nuo linijos Danzigo įlanka=Braunsberg=Goldap=susikirtimas Lietuvos, Lenkijos ir Rytprūsių sienų.

Savo nota užs. reik. ministerių konferencijai Čekoslovakija reikalauja ištaisyti Vokietijos=Čekoslovakijos sieną. Austrija pageidauja priskirti iš Bavarijos Berchtesgaden ir Reichenhallės sritis. Tam griežtai priešinas Bavarijos vyriausybė.

Sovietų=suomių sieną nustatė 1944 m. paliaubų konferencija: TSRS atiteko Petsamo ir Salos sritys ir perkelta Viipuri srities siena arčiau Helsinkio. TSRS šiuo metu iš naujo reikalauja kai kurių Suomijos sričių.

Apie Estijos, Latvijos ir Lietuvos respublikų "grįžimą" į TSRS mažai tekalbama. Jų bylos giliai paslėptos vakarų sąjungininkų stalčiuose.

Rusų=lenkų siena nustatyta 1945 m. rugpjūčio mėn. 16 d. sutartimi ir eina maždaug nuo Gardino per Liet. Brastą, išilgai Bugą per Pšemyslį iki karpatinės Ukrainos. Rytų Lenkijos sritys, daugumoje ukrainiečių ir gudų apgyventos atiteko TSRS. Tarp Lenkijos ir Čekoslovakijos yra dar neišaiškinti Glaco kalnyno ir Ciešyno krašto klausimai. Čekoslovakijos=Vengrijos siena turi būti nustatyta perkėlus pasikeitimo keliu slovakių ir vengrų mažumas. Čekoslovakijos siena su TSRS nustatyta 1945 m. lapkričio mėn., priskiriant rytinę Čekoslovakijos provinciją, t. v. Karpatų Ukrainą ~~ir~~ Sovietų Sąjungai.

Graikija reikalauja sau šiaurinių Epiro sričių išilgai Albanijos sienos, iš Italijos norinti gauti Dodekanezo salas, iš Bulgarijos=strateginių bazių pietvakarių Bulgarijos pasienyje, iš D. Britanijos=Kipro salą ir galop iš Turkijos=rytinę Trakiją. Bulgarija reikalauja iš Graikijos priėjimo prie Egėjaus jūros. Pietinė Dobrudža Bulgarijai jau pripažinta.

1946 metais ašies valstybės atidavė Siebenbürgeną/Semigradą/Vengrijai. Dabar pirmoji Paryžiaus užs. reik. ministerių konferencija šį kraštą grąžino Rumunijai. Savo laiku Rumunija atidavė Sov. Sąjungai Besarabiją.

/Bus daugiau/

Ministeriai tebesvarsto Triesto klausimą.

Vakar užs. reikalų ministeriai Paryžiuje pusiau viešame posėdyje tęsė Triesto klausimo svarstymą.

JAV kariuomenės vado paaiškinimas

JAV kariuomenės vadas Vokietijoje gen. McNarney pareiškė spaudos atstovams, kad JAV kariuomenės pergrupavimas Vokietijoje neturįs politinių tikslų. Ateityje JAV kariuomenė Vokietijoje bus sumažinta iki 150.000 karių, o tvarkai palaikyti bus paskirti JAV policijos daliniai. Taip pat nėra pagrindo gandams apie tariamą JAV kariuomenės atitraukimą iš Berlyno.

Vėl duonos kortelės Anglijoje?

Dešimties dienų laikotarpyje D. Britanijoje nutars, ar Anglijoje bus įvedamas duonos normavimas gyventojams. Duonos kortelės jau atspausdintos ir išsiuntinės maitinimo įstaigoms.

--Pietų Afrikos Sąjungos 9 didesniuose miestuose įvestas duonos normavimas.

--Vengrijos min. pirmininkas Nagi Londone pareiškė, kad š. m. derlius Vengrijoje sudarąs 80% prieškarinio lygio ir todėl galima busią dalį kviečių eksportuoti.

"Kodėl negrižtame?"

Lenkų tremtinių sąvaitraštyje "Wiadomości" rašoma: "Kiekvienas mūsų yra tikrai sąmoningas, kad, būdamas už Lenkijos ribų, niekur nebūna, kad pakibo tuštumoje, iš kurios išpompuotas oras. ~~Maxxxxx~~ Kiekviena diena už Lenkijos ribų nėra tikra diena, tėra kažkas pavaduojančiojo. Kodėl gi negrižtame? Negrižtame, nes ji nėra laisva, nėra integrali, nėra nepriklausoma. Negrižtame, nors širdis ima stipriau plakti, atsiminus, kad lūkuriaujame visai netoli namų. Vienintelis "taip" gali paskubinti mūsų grįžimą. Bet to "taip" negalime ištartti. Mūsų neigiamas atsakymas yra valios veiksmas, pozityvus veiksmas. Neigiamas atsakymas yra meilės veiksmas, tėvynės gynimas nuo iškrypimo iš kelio, kuris pasirinktas prieš daugelį amžių."

Visai panašiai į klausimą "Kodėl negrižtame?" galėtumėm atsakyti ir mes, lietuviai bei visi kitų tautų ~~maxxxx~~ nariai, kurių tėvynė yra bolševikų okupuota.

K i t o s ž i n i o s

- Prancūzijos min. pirmininkas Bidault dar tebesitaria su partijomis dėl vyriausybės sudarymo.
- Austrijos vyriausybė pakartotinai pareikalavo Austrijos okupacinių sričių sienų panaikinimo ir okupacinės kariuomenės sumažinimo iki minimumo.
- Sovietų karinė vadovybė Vokietijos srityje paskelbė, kad šį rudenį bus praversti Vokietijoje savivaldybių rinkimai. Bus leista balsuoti už vieną nintelę "vienybės" partiją.
- Britų ir JAV karinės vadovybės Vokietijoje nutarė pasiųsti į Ruro krašto kasyklas 100.000 darbininkų.
- Vokietijos amerikiečių srityje visi keturašiai geležinkelio vagonai perimami amerikiečių kariuomenės reikalam. Kiti vagonai paliekami vokiečių civiliam susisiekimui.

Visus mūsų skaitytojus ir skaitytojas Jonas ir Jones jų vardais dienos proga širdingai sveikina

"AKTUALIOSIOS INFORMACIJOS"

Leidžia ir redaguoja L.T.B. Komiteto Spaudos Sekcija. Pren. kaina mėn. Rm. 10,-
Redakcija ir administracija: I raj. 9 bar. Darbo valandos: 9-12.